

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут інженерної та спеціальної підготовки

Кафедра протимінної діяльності та спеціальної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник навчально-наукового інституту
інженерної та спеціальної підготовки

Сергій ТАРАСОВ

« ____ » _____ 20__ р.

ПРОГРАМА

**переддипломної практики здобувачів вищої освіти
2-го курсу навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної
підготовки НУЦЗ України на посадах середнього та старшого
начальницького складу піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України,
Державної спеціальної служби транспорту, Державного підприємства
«Укроборонсервіс» та інших військових формувань, утворених відповідно
до законів України**

Начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс»

за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

у галузі знань _____ 26 «Цивільна безпека»
(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю _____ 263 «Цивільна безпека»
(код та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю»

Робочу програму переддипломної практики ухвалено
вченою радою навчально-наукового інституту
інженерної та спеціальної підготовки

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Черкаси – 2025 рік

Програма переддипломної практики здобувачів вищої освіти 2-го курсу навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки НУЦЗ України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», освітньо-професійна програма «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» на посадах середнього та старшого начальницького складу піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України Начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс».

Розробники програми: Начальник кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки, к.н.держ.упр. Андрій ГУБЕНКО, доцент кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки, к.т.н., доцент Ігор ТОЛКУНОВ, викладач кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки, PhD Юрій ДІДОВЕЦЬ.

Програму переддипломної практики рекомендовано кафедрою протимінної діяльності та спеціальної підготовки

Протокол від «___»_____ 20__ року № ___

Начальник кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки

(підпис) Андрій ГУБЕНКО
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

«___»_____ 20__ року

Схвалено проектною групою освітньо-професійної програми «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю»

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Ігор ТОЛКУНОВ
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

«___»_____ 20__ року

ВСТУП

Програма переддипломної практики здобувачів вищої освіти Національного університету цивільного захисту України (далі – НУЦЗ України) відпрацьована відповідно до освітньо-професійної програми «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» у галузі знань 26 «Цивільна безпека» відповідно до Стандарту вищої освіти України, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 22 жовтня 2020 року № 1291.

Міждисциплінарні зв'язки: переддипломна практика здобувачів вищої освіти є одним з етапів процесу підготовки здобувачів вищої освіти навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобувачів вищої освіти, які навчаються за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» у галузі знань 26 «Цивільна безпека» і проводиться після опанування усіх інших освітніх компонентів обов'язкової та вибіркової частини програми на другому році навчання.

У результаті проходження переддипломної практики формується та закріплюється блок компетентностей, які визначено освітньо-професійною програмою зазначеної спеціальності:

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

СК 1. Здатність приймати ефективні рішення, керувати роботою колективу під час професійної діяльності;

СК 4. Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної, виробничої безпеки;

СК 7. Здатність організовувати та проводити моніторинг за визначеними об'єктами, явищами та процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних;

СК 8. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців;

СК 10. Здатність оцінювати і корегувати рівень безпеки працюючих організації (підрозділу);

СК 11. Здатність здійснювати контроль життєдіяльності арсеналів, баз та складів у питаннях небезпечної організації зберігання, транспортування та проведення робіт з утилізації вибухонебезпечних предметів;

СК 13. Здатність до оцінки дій органів управління і сил цивільного захисту з організації і проведення піротехнічних робіт та протимінної діяльності;

СК 15. Здатність керувати особовим складом піротехнічних підрозділів на всіх етапах здійснення аварійно-рятувальних робіт та вибухових робіт, утилізації та знищення вибухонебезпечних предметів з використанням спеціальної техніки, обладнання та оснащення;

СК 16. Здатність складати та використовувати оперативні документи щодо діяльності піротехнічних підрозділів.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти 2-го курсу навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки НУЦЗ України на посадах середнього та старшого начальницького складу піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України, та інших, утворених відповідно до законів України, військових формуваннях, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю» у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» є складовою частиною процесу підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття відповідного рівня освіти.

Переддипломна практика має на меті:

Закріплення і вдосконалення одержаних здобувачами вищої освіти теоретичних знань, вмінь та практичних навичок щодо:

вимог законів та інших нормативно правових актів з питань цивільного захисту, які регламентують функціонування оперативно-рятувальних служб цивільного захисту, ДССТ та ДП «Укроборонсервіс» зокрема, в частині, що стосується сфери протимінної діяльності, а також проведення піротехнічних, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт вибуховим способом;

вимог керівних документів ДСНС України та інших, утворених відповідно до законів України, військових формуваннях, які регламентують організацію піротехнічних робіт та робіт з виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів на території України та поводження з ними при виконанні практичних завдань за призначенням;

правил та норм з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища;

організаційно-штатної структури піротехнічних підрозділів ДСНС України та інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань та їх можливостей;

правил і методів організації проведення піротехнічних робіт;

технічних характеристик приладів та устаткування для проведення піротехнічних робіт;

класифікації та ідентифікації вибухонебезпечних предметів;

заходів безпеки при виконанні підричних робіт, поводженні з вибуховими речовинами, засобами підриву та вибухонебезпечними предметами;

виконання заходів при здійсненні контрольованого підриву зарядів вибухових речовин електричним, вогневим та радіокерованим способами;

опанування та практичного виконання обов'язків начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ,

начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс».

правильного ведення звітної документації;

правил та порядку зберігання, збереження, обліку, використання та випробування вибухових речовин, засобів підриву на складах та при їх використанні для знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів на території України;

правил та порядку зберігання, обліку та забезпечення збереження боєприпасів і вибухових матеріалів під час ліквідації наслідків вибухів на складах, базах зберігання та арсеналах інженерних, артилерійських і ракетних боєприпасів Міністерства оборони України, а також на територіях, підтверджено забруднених вибухонебезпечними предметами, у складі зведеного піротехнічного загону ДСНС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України.

Залучення осіб, які проходять переддипломну практику, до виконання завдань за призначенням здійснюється на підставі відповідного рішення керівника органу чи підрозділу ОРС ЦЗ ДСНС України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, в якому здобувач вищої освіти проходить переддипломну практику, під керівництвом та безпосереднім контролем керівника переддипломної практики і штатних осіб загону (частини, групи) піротехнічних робіт ОРС ЦЗ ДСНС України, ДССТ та ДП «Укроборонсервіс».

Формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь та навичок для виконання майбутніх функціональних обов'язків та завдань за призначенням.

Виховання потреби систематичного поновлювання своїх знань та творчого використання їх в практичній діяльності.

Збір і узагальнення здобувачами вищої освіти інформації про майбутні функціональні обов'язки та завдання за призначенням з метою її використання в освітньому процесі.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Переддипломна практика здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, Наказу МВС України від 26 травня 2020 року № 412 «Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту», Статуту Національного університету цивільного захисту України та Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Організацію проведення переддипломної практики здобувачів вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальністю 263 «Цивільна безпека», за освітньо-професійною програмою «Управління піротехнічними

роботами та протимінною діяльністю» забезпечує Національний університет цивільного захисту України.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від НУЦЗ України.

Організаційні питання, пов'язані з безпосереднім проведенням переддипломної практики, визначаються наказом ДСНС України, територіального органу управління ДСНС України, підрозділу центрального підпорядкування ДСНС України, а також структурного підрозділу, служби, державного підприємства чи іншого формування, зареєстрованого в Україні, на базі якого організовано проведення переддипломної практики здобувачів вищої освіти.

Напередодні переддипломної практики зі здобувачами вищої освіти та відповідальними за організацію переддипломної практики керівництвом навчально-науковим інститутом інженерної та спеціальної підготовки НУЦЗ України проводиться інструктаж, на якому доводиться наказ, призначаються безпосередні керівники переддипломної практики, проводиться інструктаж здобувачів вищої освіти з організаційних питань та безпеки й охорони праці.

Безпосередніми керівниками переддипломної практики призначаються найбільш підготовлені науково-педагогічні працівники кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки НУЦЗ України та співробітники апарату ДСНС України, територіального органу управління ДСНС України, підрозділу центрального підпорядкування ДСНС України, а також структурного підрозділу, служби, державного підприємства чи іншого формування, зареєстрованого в Україні, на базі якого організовано проведення переддипломної практики здобувачів вищої освіти, які мають відповідний освітній рівень і достатній практичний досвід, високі ділові та моральні якості.

Під час переддипломної практики здобувачі вищої освіти підпорядковуються безпосередньому керівнику практики від підрозділу, на базі якого організовано проведення переддипломної практики здобувачів вищої освіти, і який на період проходження практики є для них прямим начальником.

Керування переддипломною практикою здійснюється керівниками структурних підрозділів, в яких вона проводиться.

Керівник структурного підрозділу, служби, державного підприємства чи іншого формування, зареєстрованого в Україні, в якому проводиться навчальна практика, несе персональну відповідальність за якість проведення практики і зобов'язаний:

забезпечити необхідні умови для виконання практикантами програм, календарних планів проходження практики у повному обсязі та контроль за їх реалізацією;

встановити режим роботи практикантів;

підібрати безпосередніх керівників практики з числа працівників структурного підрозділу і подати їх кандидатури для внесення до відповідного наказу щодо організації практики в апараті ДСНС України, територіальному органі управління ДСНС України, підрозділі центрального підпорядкування

ДСНС України, а також структурному підрозділі, службі державного підприємства чи іншого формування, зареєстрованого в Україні;

роз'яснити практикантам їх правовий статус, функції і відповідальність керівників практики та інших працівників структурного підрозділу, представити їх особовому складу (працівникам) структурного підрозділу;

провести інструктажі з практикантами, ознайомити з оперативною обстановкою, завданнями, функціями структурного підрозділу, підприємства, організації, установи, їх структурою, внутрішнім розпорядком, правилами безпеки праці;

забезпечити практикантів робочими місцями;

надати практикантам і керівникам практики від НУЦЗ України можливість користуватись службовими приміщеннями, технічними засобами, нормативною та іншою документацією, необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо, необхідними для виконання програми практики;

створити для практикантів необхідні житлово-побутові умови (у разі необхідності);

контролювати виконання практикантами календарних планів проходження практики;

аналізувати роботу практикантів і надавати їм допомогу у виконанні програми практики;

забезпечувати облік виходу на службу (роботу) практикантів;

інформувати НУЦЗ України про порушення практикантами службової (трудової) дисципліни, внутрішнього розпорядку структурного підрозділу бази практики та про інші порушення або випадки, пов'язані з практикантами;

узагальнювати підсумки практики у формі звіту за результатами матеріалів, наданих безпосередніми керівниками практики від структурних підрозділів бази практики (копію звіту надсилати до НУЦЗ України);

затверджувати характеристики на практикантів.

Безпосередній керівник практики від структурного підрозділу бази практики зобов'язаний:

ознайомити практикантів з оперативною обстановкою в підрозділі, на дільниці, об'єкті, у районі, підприємстві, організації, установі, де організована навчальна практика, характером та особливостями роботи;

провести обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та первинний на робочому місці та цільові перед виконанням відповідних робіт;

особисто контролювати роботу практикантів під час виконання структурним підрозділом (іншим підрозділом, на базі якого проводиться переддипломна практика) оперативних дій за призначенням;

вести щоденні облік та оцінку роботи практикантів, контролювати виконання програми практики, внутрішнього розпорядку, веденням щоденників практики;

складати характеристики на практикантів по закінченню практики, подавати їх на затвердження керівнику бази практики (не пізніше ніж за три дні до завершення практики);

готувати для керівника бази практики матеріали за підсумками проходження практики з метою узагальнення результатів і формулювання пропозицій щодо вдосконалення організації практики.

Керівникам практики та їх безпосереднім начальникам забороняється:

допускати використання практикантів на роботах, що не відповідають програмі практики, залучати їх до завдань, виконання яких пов'язане з ризиком для життя і здоров'я або може призвести до неправомірних дій через їх недостатню фахову підготовленість;

переміщення їх з однієї бази практики до іншої без погодження з НУЦЗ України.

Під час проходження практики практиканти підпорядковуються керівнику структурного підрозділу бази практики, в якому вони проходять переддипломну практику, і який на цей період є для них прямим начальником.

3. ОBOB'ЯЗКИ І ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Під час підготовки вивчити програму переддипломної практики.

Після прибуття до місця переддипломної практики:

відрекомендуватися керівнику структурного підрозділу бази практики, в якому проводиться практика, та ознайомити його з програмою переддипломної практики;

вивчити план роботи, завдання, розпорядок дня, ознайомитись з функціями, обов'язками працівників частини (групи) піротехнічних робіт, які стоять перед загonom та/або частиною, (підрозділом) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України;

пройти ввідний інструктаж та вивчити організаційні й інженерно-технічні заходи щодо забезпечення безпечного виконання завдань за призначенням в ході практики.

У ході переддипломної практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, і вказівки її керівників;

дотримуватися заходів особистої безпеки, правил охорони праці, техніки безпеки;

виконувати розпорядок дня, установлений у структурному підрозділі за місцем проходження практики, дотримуватися дисципліни і правил, які діють у місці її проходження;

виконувати у встановлені строки заходи календарного плану проходження практики і своєчасно вести щоденник;

вести щоденник та щоденно звітувати безпосередньому керівникові практики про виконану роботу;

виявляти організованість, ініціативу, дотримуватись вимог чинного законодавства України;

вивчити накази, інструкції, стандартні операційні процедури, огляди, керівні і нормативні документи, що стосуються організації техніки безпеки при виконанні підривних робіт та інших завдань за призначенням й повсякденних завдань, правил пожежної безпеки, досвід і практику залучення частини (підрозділу) ОРС ЦЗ ДСНС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України;

вивчити організаційно-штатну структуру піротехнічних підрозділів (відділу) та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, їх можливості;

вивчити правила і методи організації проведення піротехнічних робіт;

вивчити технічні характеристики приладів та устаткування для проведення піротехнічних робіт;

вивчити теоретичні питання, що стосуються класифікації та ідентифікації вибухонебезпечних предметів, практично відпрацювати їх при виконанні завдань за призначенням в займаній посаді;

опанувати та практично виконувати обов'язки начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс»;

брати участь у громадському житті колективу структурного підрозділу бази практики;

своєчасно складати підсумковий контроль з практики;

за результатами завершення практики скласти звіт про проходження практики, погодити його у керівника практики і затвердити у керівника структурного підрозділу бази практики, в якому проводилась практика.

Здобувачі вищої освіти мають право:

ознайомлюватись з усіма службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою практики та його календарним планом проходження практики;

підписувати від свого імені складені за дорученням керівника практики документи;

користуватись технічними та іншими засобами, наявними у відповідному структурному підрозділі;

вносити пропозиції керівництву структурного підрозділу бази практики та керівництву Національного університету цивільного захисту України щодо вдосконалення організації і проведення переддипломної практики.

4. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Керівник переддипломної практики від бази практики організовує приймання заліку від практикантів в останні дні проходження практики.

Результати заліків повинні мати оцінку за практику, яка заносяться до характеристики здобувача вищої освіти та надсилається до НУЦЗ України.

4.2. Після закінчення практики здобувачі вищої освіти у НУЦЗ України звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання.

Практиканти подають комісії такі документи:

- **щоденник практики здобувача (додаток 1)** – документ, який розробляється кафедрою на основі програми практики, заповнюється і ведеться під час проходження практики здобувачем відповідно до змісту, завдань і заходів програми практики. Щоденник практики здобувача містить такі розділи: календарний план проходження практики, робочі записи під час практики, відгук і оцінка про роботу здобувача на практиці, відгук осіб, які перевіряли проходження практики. Печатка бази практики ставиться на першій сторінці на підпис керівника структурного підрозділу бази практики і на другій сторінці щоденника практики на відмітки про прибуття здобувача до структурного підрозділу бази практики та його вибуття з нього;

- **звіт про проходження практики здобувачем (додаток 2)** – документ, який складає здобувач за результатами завершення практики. У звіті зазначаються: назва підрозділу, його коротка характеристика; підсумки виконання програми практики та індивідуального завдання кафедри (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично); висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики; труднощі і недоліки, які були за період проходження практики, недостатність у знаннях, отриманих під час навчання; обґрунтовані пропозиції (якщо такі є) щодо покращання організації практики, а також пропозиції від керівництва структурного підрозділу (керівника практики) бази практики щодо вдосконалення організації практики та відмітка про виконання календарного плану проходження практики. Печатка бази практики ставиться на підпис керівника структурного підрозділу бази практики, якою затверджується звіт про проходження практики здобувачем;

- **характеристику на практиканта (додаток 3)** – документ, який складається безпосереднім керівником практики від структурного підрозділу бази практики. У характеристиці на практиканта зазначається: обсяг і якість виконання програми й календарного плану проходження практики, рівень підготовки практиканта до виконання службових (трудових) обов'язків та вміння реалізувати набуті теоретичні знання на практиці; наявність навичок практиканта складати службові документи; особисті моральні якості, дисциплінованість, старанність, культурний і професійний рівень розвитку, підсумкова оцінка за практику. Печатка бази практики ставиться на підпис керівника (структурного підрозділу) бази практики, якою затверджується характеристика на практиканта;

- **документи (копії документів)**, наявність яких передбачена програмою практики.

Щоденник практики, звіт про практику та характеристика затверджуються керівниками відповідних структурних підрозділів бази практики. Підпис керівника структурного підрозділу засвідчується печаткою.

4.3. Для прийняття остаточного диференційного заліку з переддипломної практики у НУЦЗ України призначається комісія за наказом ректора, до складу якої входять керівники практики від НУЦЗ України та науково-педагогічні працівники кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки. До залікової відомості виставляється усереднена оцінка з характеристики, звіту та підсумків заліку. Оцінка вноситься в додаток до документу про вищу освіту.

4.4. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри протимінної діяльності та спеціальної підготовки навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки, а загальні підсумки практичної підготовки і заходи щодо її подальшого вдосконалення підводяться на вчених радах навчально-наукових інститутів та методичній раді НУЦЗ України не менше одного разу протягом навчального року, зокрема під час обговорення освітніх програм.

Критерії оцінювання даного виду практики наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання переддипломної практики (за складовими)

Складові оцінювання	Бали
1. Звітні документи з практики (звіт, щоденник, інші)	до 45
2. Захист звіту	до 25
3. Відповіді на запитання	до 30
Загальна сума балів	100

Критерії оцінювання звітних документів з проходження переддипломної практики (оцінюється від 0 до 45 балів):

37-45 балів – звітні документи представлено у повному обсязі, виконані вчасно, самостійно та забезпечують повне розкриття зазначеного виду практики. Мета чітко окреслена та досягнута. Завдання виконані у повному обсязі. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій інформаційній базі;

28-36 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки в основному правильні, мають місце несуттєві недоліки;

19-27 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні, проте відсутній самостійний аналіз статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та визначення ефективності запропонованих рішень;

10-18 балів – звітні документи в основному розкривають сутність даного виду практики, але мають місце недоліки змістовного характеру. Пропозиції обґрунтовані не переконливо та недбало оформлені;

0-9 балів – відсутня логіка у побудові структури звітних документів практики. Відсутній взаємозв'язок теми, мети, завдань та висновків за практикою. Представлений статистичний матеріал є застарілим та оформлений з помилками.

Критерії оцінювання захисту звіту переддипломної практики (оцінюється від 0 до 25 балів):

21-25 балів – доповідь аргументована, проілюстрована якісно оформленими наочними матеріалами, свідчить про наявність власної думки здобувача щодо змісту практики, є логічною і повною;

16-20 балів – доповідь насичена інформацією, що відображає відповідні результати проходження практики;

11-15 балів – доповідь побудована на фактах, що відображають відповідні результати проходження практики, мають місце незначні недоліки;

6-10 балів – доповідь прочитана за текстом, здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями теми, мають місце суттєві недоліки за змістом практики;

0-5 балів – доповідь прочитана за текстом та не відображає зміст виконаної роботи.

Критерії оцінювання відповідей на питання під час захисту звіту з переддипломної практики (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – усі відповіді на питання правильні, розгорнуті та добре аргументовані;

19-24 бали – відповіді на питання правильні, але не завжди повні та конкретні;

13-18 балів – не усі відповіді на питання правильні або повні;

7-12 балів – здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями за змістом практики, відповіді є неповними;

0-6 балів – більшість відповідей на питання невірні, здобувач вищої освіти не володіє матеріалом за змістом практики.

5. ТИПОВИЙ ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1.	Ознайомитись з:	
1.1	посадовими обов'язками посадових осіб підрозділу начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс»;	Відмітка у щоденнику
1.2	організаційно-штатною структурою підрозділу, де безпосередньо проходить практика, в цілому та основних підрозділів;	Відмітка у щоденнику

1.3	основними виробничими та організаційними процесами підрозділу, де безпосередньо проходить практика;	Відмітка у щоденнику
1.4	керівними матеріалами по розробці й оформленню технічної та звітної документації в підрозділі, де безпосередньо проходить практика;	Відмітка у щоденнику
1.5	постановами, розпорядженнями, наказами, що регламентують діяльність підрозділу де безпосередньо проходить практика;	Відмітка у щоденнику
1.6	методичними та іншими нормативними документами щодо діяльності підрозділу, де безпосередньо проходить практика.	Відмітка у щоденнику
2.	Вивчити:	
2.1	нормативно-правові документи які, регламентують порядок та правила зберігання, збереження, обліку, використання та випробування вибухових речовин та засобів підриву, організацію робіт з виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів;	Відмітка у щоденнику
2.2	вимоги відповідних нормативно-правових документів щодо кримінальної відповідальності за порушення порядку та правил зберігання, збереження, обліку, використання та випробування вибухових речовин та засобів підриву, організації робіт з виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів;	Відмітка у щоденнику
2.3	посадові обов'язки начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс»;	Відмітка у щоденнику
2.4	стандартні операційні процедури, інші керівні документи, що регламентують проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості;	Відмітка у щоденнику
2.5	організаційно-штатну структуру частини (групи) піротехнічних робіт частини (підрозділу) ОРС ЦЗ ДСНС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України та їх можливості;	Відмітка у щоденнику
2.6	правила і методи організації проведення піротехнічних робіт та робіт у сфері протимінної діяльності;	Відмітка у щоденнику

2.7	технічні характеристики приладів та устаткування для проведення піротехнічних робіт;	Відмітка у щоденнику
2.8	порядок ідентифікації та класифікації вибухонебезпечних предметів;	Відмітка у щоденнику
2.9	призначення, будову, технічні характеристики, порядок поводження та ідентифікації при виявленні ручних гранат, інженерних, артилерійських, мінометних, авіаційних, гранатометних та реактивних боєприпасів до РСЗО, керованих ракет, безпілотних повітряних засобів ураження тощо, що застосовуються в сучасній війні (за винятком вибухових пристроїв, що застосовуються з терористичною метою) та вибухонебезпечних залишків часів Другої Світової війни;	Відмітка у щоденнику
2.10	порядок організації та проведення вибухових робіт із застосуванням вогневого та електричного способів підризу;	Відмітка у щоденнику
2.11	заходи безпеки при виконанні підризних робіт, поводженні з вибуховими речовинами, засобами підризу та вибухонебезпечними предметами;	Відмітка у щоденнику
2.12	правила та порядок зберігання, збереження, обліку, використання та випробування вибухових речовин, засобів підризу та технічних засобів, які використовуються при знешкодженні та знищенні вибухонебезпечних предметів;	Відмітка у щоденнику
2.13	порядок знешкодження і знищення вибухонебезпечних предметів на підризних майданчиках, заходи при здійсненні контрольованого підризу зарядів вибухових речовин;	Відмітка у щоденнику
2.14	правила та порядок зберігання, збереження та обліку боєприпасів і вибухових матеріалів на складах, базах зберігання та арсеналах МО України, а також на територіях, підтверджено забруднених вибухонебезпечними предметами у випадках виконання дій за призначенням піротехнічних підрозділів у складі зведеного піротехнічного загону;	Відмітка у щоденнику
2.15	порядок визначення необхідної кількості вибухових речовин та засобів підризу, енергетичних ресурсів при організації та виконанні завдань за призначенням з урахуванням підвищених вимог до охорони навколишнього середовища;	Відмітка у щоденнику
2.16	довідкові дані, положення ЄСКД, ЄСТД, ДСТУ, ТУ, теоретичні положення теорії вибуху, електротехніки тощо, які застосовуються при прийнятті технічних рішень щодо виконання завдань за призначенням.	Відмітка у щоденнику

3.	Прийняти рішення щодо:	
3.1.	розрахунку показників техніко-економічної ефективності технічних рішень для вирішення практичних завдань за призначенням, що здійснюються особовим складом частини (групи) піротехнічних робіт та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України згідно індивідуального завдання;	Відмітка у щоденнику
3.2	порядку знешкодження і знищення вибухонебезпечних предметів на місці та на підривних майданчиках в залежності від категорії ВВП, заходів щодо здійснення контрольованого підриву зарядів вибухових речовин;	Відмітка у щоденнику
3.3	встановлення порядку виконання робіт при прийнятті управлінського рішення при виконанні завдань за призначенням;	Відмітка у щоденнику
3.4	оформлення звітної, технічної документації та креслення на певне технічне рішення, згідно індивідуального завдання, що використовувалося для виконання завдань за призначенням.	Відмітка у щоденнику, копії документів
4.	Взяти участь:	
4.1	у процесі виконання завдань за призначенням, що стосуються питань ідентифікації та класифікації вибухонебезпечних предметів, в межах посадових обов'язків начальника відділу (заступника начальника відділу) Департаменту заходів протимінної діяльності Апарату ДСНС, начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, заступника начальника загону (частини, групи) піротехнічних робіт, начальника відділу (сектору) організації піротехнічних робіт (гуманітарного розмінування) ГУ ДСНС України, начальника інженерної служби служб сил підтримки ДССТ, начальника загону (заступника начальника загону, начальника групи) гуманітарного розмінування ДП «Укроборонсервіс»;	Відмітка у щоденнику
4.2	У роботах, пов'язаних зі знищенням вибухонебезпечних предметів на підривних майданчиках та здійсненні контрольованого підриву зарядів вибухових речовин;	Відмітка у щоденнику
4.3	У відвідуванні підрозділів (якщо це можливо) з метою вивчення правил та порядку зберігання, збереження, обліку, використання та випробування вибухових речовин, засобів підриву та технічних засобів, які використовуються при знищенні вибухонебезпечних предметів та зберігаються на складах, базах та арсеналах МО України.	Відмітка у щоденнику

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України від 06.12.2018 року №2642-VIII «Про протимінну діяльність в Україні».
2. Закон України «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» (ВВР, 2005, № 6, ст. 138,).
3. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» (ВВР, 2000, № 28, ст. 222).
4. Постанова КМ України від 11.12.1999 року № 2294 (Зі змінами згідно ПКМУ № 1402-2003-п, № 776-2005-п, № 1658-2006-п № 657-2012-п, №737-2018-п) «Про упорядкування робіт з виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів».
5. Постанова КМ України від 24.03.2004 року № 368-2004-п «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».
6. Постанова КМ України від 17.04.2019 року №372 «Про затвердження Правил позначення небезпек, пов'язаних з мінами та вибухонебезпечними предметами – наслідками війни».
7. Наказ МНС України від 20.09.2010 року №791 «Про затвердження Інструкції з організації та проведення робіт з розмінування місцевості та територій України підрозділами та спеціалізованими підприємствами ДСНС».
8. Наказ МВС України та МО України від 21.12.2022 року №833/443 «Про затвердження Порядку здійснення першочергових заходів щодо знешкодження (знищення) вибухонебезпечних предметів на території України та організації взаємодії під час їх виконання».
9. Наказ МО України, МВС України, МзПРТот України від 09.01.2023 року №9/3/5 «Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності центру протимінної діяльності, центру гуманітарного розмінування та центру соціально-гуманітарного реагування секретаріатом Національного органу з питань протимінної діяльності».
10. Окреме доручення Голови ДСНС України від 27.10.2021 року №В-389. «Про затвердження СОП 05.10/ДСНС. Управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності органами та підрозділами цивільного захисту».
11. Окреме доручення Голови ДСНС України від 21.08.2024 року №В-840. «Про затвердження СОП 07.10/ДСНС. Планування виконання органами та підрозділами цивільного захисту завдань та заходів протимінної діяльності».
12. Окреме доручення першого заступника Голови ДСНС України від 21.08.2024 року №В-841. «Про затвердження СОП 07.10.1/ДСНС. Організація управління операціями щодо очищення (розмінування) територій від вибухонебезпечних предметів, що проводяться органами та підрозділами цивільного захисту».
13. Окреме доручення ТВО Голови ДСНС України від 08.09.2027 року №В-731 «Про затвердження СОП 08.10/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами».

14. Окреме доручення Голови ДСНС України від 19.04.2021 року №В-107. «Про затвердження СОП 08.20/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту технічного обстеження територій, імовірно (підтверджено) забруднених вибухонебезпечними предметами».

15. Окреме доручення Голови ДСНС України від 13.06.2022 року №323 «Про затвердження СОП 08.40/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту маркування загроз, пов'язаних із мінами та вибухонебезпечними залишками війни».

16. Окреме доручення Голови ДСНС України від 04.09.2019 року №В-127 (зі змінами згідно: ОД Голови ДСНС від 07.05.2021 № В-130). «Про затвердження СОП 09.10/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, ручним способом».

17. Окреме доручення Голови ДСНС України від 04.03.2020 року №В-33 (зі змінами згідно: ОД Голови ДСНС від 07.05.2021 № В-130) «Про затвердження СОП 09.11/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) району ведення бойових дій».

18. Окреме доручення першого заступника Голови ДСНС України від 02.12.2024 року №В-1241. «Про затвердження СОП 09.30/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту знищення (знешкодження) вибухонебезпечних предметів».

19. Окреме доручення ТВО Голови ДСНС України від 20.09.2023 року №В-775. «Про затвердження СОП 09.40/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій з використанням мінно-пошукових собак».

20. Окреме доручення заступника Голови ДСНС України від 06.06.2023 року №В-432 «Про затвердження СОП 09.50/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами з використанням машин механізованого розмінування».

21. Наказ ДСНС України від 26.06.2019 року №375 «Про затвердження СОП 10.10-40/ДСНС. Заходи безпеки під час розмінування».

22. Окреме доручення ТВО Голови ДСНС України від 04.01.2023 року №В-8 «Про затвердження СОП 10.40/ДСНС. Порядок організації в органах і підрозділах цивільного захисту медичного забезпечення робіт, пов'язаних із очищенням (розмінуванням) територій забруднених вибухонебезпечними предметами».

23. Окреме доручення Голови ДСНС України від 04.03.2020 року №В-32. «Про затвердження СОП 12.10/ДСНС. Навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами».

24. Наказ ДСНС України від 27.01.2025 року №НС-97. «Порядок оперативного реагування органів та підрозділів цивільного захисту на повідомлення про виявлення вибухонебезпечних предметів».

25. Окреме доручення Голови ДСНС України від 21.10.2021 року №В-383. «Тимчасовий порядок організації та ведення органами та підрозділами цивільного захисту вибухових робіт».

26. ДСТУ 8820:2023 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Основні положення».

27. ДСТУ 8820-1:2023 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 1. Система управління якістю».

28. ДСТУ 8820-3:2024 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 3. Система управління інформацією».

29. ДСТУ 8820-4:2025 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 4. Процеси механізованого розмінування».

30. ДСТУ 8820-5:2024 «Протимінна діяльність. Процеси управління. Частина 5. Процеси вивільнення територій (ленд-реліз)».

Начальника кафедри протимінної діяльності
та спеціальної підготовки

Андрій ГУБЕНКО
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ р.

Додаток 1

до Методичних рекомендацій щодо
проведення переддипломної практики
здобувачів вищої освіти НУЦЗ України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____

(найменування підрозділу)

(Підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ року

МП

Національний університет цивільного захисту України

(повне найменування ЗВО ЦЗ)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики, підрозділ, посада, на якій проводиться практика)

здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

навчально-науковий інститут інженерної та спеціальної підготовки

освітній рівень другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 26 «Цивільна безпека»

спеціальність 263 «Цивільна безпека»

освітньо-професійна програма Управління піротехнічними роботами та протимінною діяльністю

_____ курс, навчальна група _____

Прибув у підрозділ

(повна назва підрозділу)

« ____ » _____ 20__ року

М П

(підпис)

(посада, власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув з підрозділу

(повна назва підрозділу)

« ____ » _____ 20__ року

М П

(підпис)

(посада, власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

[illegible][illegible][illegible]

(спеціальне звання, при наявності) (підпис) (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

« _____ » 20__ року

Календарний план проходження практики

№ з/п	Найменування заходів	Строк виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4

Практикант

(спеціальне звання, при наявності)

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник практики

(посада керівника практики від структурного підрозділу бази практики)

(спеціальне звання, при наявності)

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Робочі записи під час практики

№ з/п	Найменування заходів	Строк виконання	Оцінка	Підпис керівника

- Примітки:**
1. У робочих записах здобувач стисло відображає роботу, яка ним виконана протягом дня.
 2. У графі «Заходи» відображається стислий зміст вивченого матеріалу (документи служби, посадові обов'язки, оперативно-тактична характеристика району тощо).
 3. У щоденнику можуть бути відображені пропозиції здобувача, які необхідно довести до відома керівництва структурного підрозділу або НУЦЗ України з питань покращення організації та проведення практики.

Відгук і оцінка про роботу здобувача вищої освіти на практиці

(назва структурного підрозділу бази практики)

Керівник практики

(посада керівника практики від структурного підрозділу бази практики)

(спеціальне звання, при наявності)

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Додаток 2

до Методичних рекомендацій щодо
проведення переддипломної практики
здобувачів вищої освіти НУЦЗ України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____

(найменування структурного підрозділу бази практики)

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ року
М П

Звіт

про проходження практики

здобувачем групи _____, ____-го курсу
Національного університету цивільного захисту України

(прізвище, ім'я та по батькові)

(підрозділ та посада, на якій проводиться практика)

У звіті висвітлюються:

назва підрозділу, його коротка характеристика;

підсумки виконання програми практики та індивідуального завдання
кафедри (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано
практично);

висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики;
труднощі і недоліки, які були за період проходження практики,
недостатність у знаннях, отриманих під час навчання;

обґрунтовані пропозиції (якщо такі є) щодо покращання організації
практики;

(Обсяг – не менше 2 сторінок)

Склав:

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ року

Пропозиції від керівництва структурного підрозділу (керівника практики) бази
практики щодо вдосконалення організації практики; відмітка про виконання
календарного плану проходження практики.

Керівник практики

(посада керівника практики від структурного підрозділу бази практики)

(спеціальне звання, при наявності)

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

«_____» _____ 20__ року

до Методичних рекомендацій щодо
проведення переддипломної практики
здобувачів вищої освіти НУЦЗ
України

за результатами проходження практики на здобувача вищої освіти
Національного університету цивільного захисту України

(недостатній, достатній, середній, високий)

має показники, які потребують покращення _____

3. Висновок.

(надається загальна оцінка здобувача освіти з обов’язковим виставленням оцінки за п’ятибальною шкалою)

Керівник бази практики
(структурного підрозділу бази практики)

(найменування бази практики, структурного підрозділу бази практики)

(посада керівника практики від структурного підрозділу бази практики)

(спеціальне звання, при наявності)

(підпис)

(Власне ім’я, ПРІЗВИЩЕ)

МП